

„CEAUȘESCU – PCR!“, ULTIMA STRIGARE

La 21 decembrie 1989, în piața din fața Comitetului Central, Nicolae Ceaușescu a convocat ultima adunare populară. Demonstrații la miting, credea „Tovarășul”, urmau să îl aplaude și să îl aplaude ca de obicei. Încă o dată, a apelat la „mase”, ca de atâtea ori de-a lungul mandatului său în fruntea partidului și statului. Cu o seară în urmă, se adresează românilor și de la televizor, condamnăm manifestările „huliganice” de la Timișoara. Din înalțul balconului CC-ului, liderul din Scornicești a acuzat „cercurile imperialiste” de imixțiuni în afacerile României.

Dragi tovarăși și prieteni, Cetățeni ai Capitalei României socialiste,

Doresc în primul rând să vă adresez dumneavoastră, participanților la această mare adunare populară, tuturor locuitorilor municipiului București, un salut călduros, revoluționar, împreună cu cele mai bune urări de succes în toate domeniile de activitate. (Aplauze și urale prelungite; se scandează „Ceaușescu – România, stîmna noastră și mîndria!”)

Doresc, de asemenea, să adresez mulțumiri inițiatorilor și organizatorilor acestei mari manifestări populare din București, considerând aceasta ca o expresie a hotărârii întregului nostru popor de a acționa cu toată puterea, în strînsă unitate, în jurul partidului, pentru apărarea independenței, integrității și suveranității României. Aceasta constituie una dintre problemele fundamentale ale întregii noastre națiuni. (Aplauze și urale puternice; se scandează „Ceaușescu – PCR”, „Ceaușescu și poporul!”)

Înainte de toate, doresc să vă informez pe dumneavoastră despre o importantă hotărâre adoptată în această zi de Comitetul Politic Executiv al Comitetului Central al partidului privind nivelul de trai al oamenilor muncii. Am hotărât în această dimineață ca, începînd de la 1 ianuarie, să majorăm în cursul anului viitor retribuția minimă de la 2.000 la 2.200 de lei. (Urale și aplauze puternice)

De astă dată, „poporul” adunat în Piața Palatului nu s-a mai lăsat păcălit de promisiunile lui Ceaușescu. Mitingul „oamenilor muncii” s-a transformat într-o manifestație anticeaușistă. FOTO: AGERPRES

De această majorare importantă vor beneficia peste 1.500.000 de oameni ai muncii.

Tot de la 1 ianuarie vom majora de lei pentru toate femeile, cu excepția celor care lucrează în domeniul apărării, pentru copiii și de retribuția oamenilor muncii – ceea ce constituie un ajutor puternic pentru circa 4.400.000 de copii ai patriei noastre. (Aplauze și urale puternice, prelungite)

De asemenea, se vor introduce indemnizații de naștere de 1.000 de lei pentru toate femeile, cu excepția celor care lucrează în domeniul apărării, pentru copiii și de retribuția oamenilor muncii – ceea ce constituie un ajutor puternic stimulent de ajutor pentru mamele, pentru femeile patriei noastre. (Aplauze și urale puternice, prelungite)

Am hotărât să majorăm pensile

minime de la 800 la 900 de lei. Am hotărât, totodată, ca pensia de urmaș să fie majorată cu 100 de lei. Vom crește, de asemenea, ajutorul social de la circa 500 de lei la 800 de lei. Vom asigura, în acest fel, condiții bune, corespunzătoare de muncă și viață pentru toți cetățenii patriei noastre.

Aceste măsuri demonstrează cu putere că – pe măsura dezvoltării economiei – facem totul pentru a asigura ridicarea continuă a nivelului de trai, material și spiritual al poporului, potrivit hotărârilor Congresului partidului (Aplauze, urale; se scandează „Ceaușescu și poporul!”)

În ce privește evenimentele de la Timișoara, am vorbit despre ele aseară. Apare tot mai clar că este o acțiune conjugată a cercurilor care vor să distrugă integritatea și suveranitatea României, să oprească construcția socialismului, să pună din nou sub stăpînire străină

poporul nostru. De aceea, trebuie să apărăm cu toate forțele integritatea și independența României! (Urale, aplauze; se scandează „Vom munci și vom lupta, țara o vom apăra!”, „Pace!”)

Cred că sunt printre dumneavoastră mulți care își reamintesc de marea manifestație din 1968 pentru apărarea independenței României. Fermitatea, unitatea poporului nostru au asigurat independența și construcția mai departe a socialismului în România!

Și acum trebuie să acționăm în deplină unitate, cu fermitate împotriva tuturor celor care încearcă să slăbească forța, unitatea națiunii noastre, care acționează în slujba diferitelor servicii de spionaj și cercuri imperialiste, pentru a împărți din nou România, pentru a înrobi poporul nostru!

(Continuare în pag. a III-a)

A ÎNCEPUT NUMĂRĂTOAREA INVERSĂ: CEAUȘESȚII MAI AVEAU DOUĂ ZILE DE PUTERE!

„Să nimicim conspirația!”

După mitingul eșuat de la 21 decembrie 1989, Nicolae Ceaușescu, panicat, a organizat o teleconferință-fulgur cu prim-secretarii din județe. Foarte vehement, le-a cerut activiștilor să ia măsuri pentru salvarea regimului. Vă prezentăm în cele ce urmează stenograma teleconferinței:

„Vreau să mă refer la câteva probleme care au intervenit până acum și care demonstrează că avem de-a face cu o acțiune organizată și dirijată, cu orientare precisă de destabilizare, îndreptată împotriva integrității și independenței României. Nu există nici cea mai mică rezervă în privința aceasta. Scopul lor este ca, folosind agentura de care dispun și tot felul de cercuri reacționare, aceștia se îndreaptă în primul rând spre tineret, pentru a-l influența și a-l atrage în diferite acțiuni pentru a-și putea realiza obiectivele și scopul.

Trebuie discutat deschis

În această situație este necesar să decretăm o mobilizare generală a întregului activ de partid și de stat, a tuturor forțelor noastre de interne – Miliție și Securitate –, inclusiv a unităților militare. Trebuie să demascăm și să respingem cu hotărâre această acțiune și să o lichidăm. Nu se poate pune decât problema lichidării în cel mai scurt timp a acestor acțiuni conjugate împotriva integrității, independenței, a construcției socialiste, a bunăstării poporului.

Trebuie discutat deschis cu toți membrii de partid, cu toți muncitorii despre această situație, despre această acțiune care va împinge țara noastră înapoi, dacă și-ar atinge obiec-

tivele, ar lichida integritatea teritorială, nivelul de trai, perspectivele dezvoltării socialiste a țării. De aici necesitatea ca întregul partid, toți oamenii muncii să acționeze cu deplină răspundere pentru apărarea avuției naționale, a fiecărei întreprinderi, a fiecărei instituții, a bunurilor întregului popor, pentru apărarea integrității țării.

Să lichidăm problemele din întreprinderi

Să se constituie grupe de apărare a bunurilor întregului popor, a orașelor, a socialismului, a independenței și suveranității țării, bazate pe grupele patriotice, dar cuprinzând pe cei mai buni activiști de partid, pe cei mai buni oameni ai muncii din toate domeniile. Să nu existe secție sau întreprindere în care să nu se fi constituit aceste grupe. Oricine ridică problemele le poate ridica și discuta în întreprindere, la consiliul de conducere, de unde poate primi răspuns, dar orice încercare de a organiza acțiuni împotriva intereselor poporului trebuie lichidată în întreprindere. Oricine acționează, acolo trebuie să-și rezolve problemele și nimeni nu trebuie să mai iasă din întreprindere în scopul activităților dușmănoase, antisocialiste, în slujba cercurilor reacționare de orice fel. Aceasta este problema numărul 1. Nu am acționat și realitatea demonstrează că nu am pus în mod corespunzător ordine în această privință, că nu este bine înțeleasă această problemă.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Revoluția Română – în direct din Coreea de Nord (II)

Miercuri, 20 decembrie 1989, a fost prima zi a „vizitei de documentare și de schimb de experiență” pe care Cornel și subsemnatul o efectuam în RPD Coreeană în calitate de reprezentanți ai ziarului „Scînteia tineretului” (organ central al CC al UTC). Curios lucru, pe toată perioada vizitei, nu am făcut nici o vizită în redacția ziarului-gazdă și nici n-am avut o întâlnire cu colegii noștri. De fapt, nici măcar numele ziarului contrații noastre nu s-au sinchisit să ni-l deconspire. Nici nu era nevoie! Programul era alcătuit în așa fel, încât numai despre un schimb de experiență nu putea fi vorba. Nu s-ar putea spune însă că nu am avut ce învăța din experiența tovarășilor

nord-coreeni! Dimpotrivă, din felurile mici întâmplări, „fapte diverse”, deduceam, fără greutate și fără greș, la ce stadiu de alienare putem să ajungem urmînd exemplul înaintat al strategiei politico-educative din țara „Marelui Conducător”.

De exemplu, vizitînd fașia de pămînt sacralizată ca fiind locul de naștere al Marelui Conducător – un fel de Scornicești al lor –, n-am avut de lucru și, văzînd că mi s-a desfășurat șiretul, am dat să pun piciorul pe un bolovan. Hua, șeful grupului de jurnaliști-colegi care ne însoțea, a sărit ca ars: – Tovarășule! Luați, vă rog, piciorul! După care, văzînd mutra mea consternată, mi-a explicat, luînd o ținută

și o dicție marțială: – Pe această piatră a stat, pe când era copil, Marele Conducător atunci când tatăl său l-a învățat a fața de imperialiștii japonezi.

Instantaneu, mi-a venit în minte o povestioară a lui Jaroslav Hasek, care îi plăcea atât de mult domnului Jean Grossu, admirabilul traducător al părintelui Soldatului Svejk.

(Continuare în pag. a II-a)

HOLLYWOOD DĂMBOVIȚEAN

Suspans cu unii tineri teribiliști și cu alții care voiau să se facă zootehniști

Comedii, filme muzicale și de acțiune
Petrecerea
Scenariul: Paul Everac
Regia: Daniel Bărbulescu
Producția: Casa de filme 4
Dezvoltativ: 3 milioane lei
Comedie cinematografică, ai cărei protagoniști principali sunt trei ti-

neri: Pavel – tehnician la o întreprindere, Tache – student, și Bogdan – electrician la un centru de reparații. Ei fac parte din categoria acelor tineri care țin să pară mai grozavi decît sunt în realitate și care în acest scop încearcă să disimuleze lipsa de maturitate și de experiență prin atitudini degajate, aplomb, gesturi îndrăznețe. Câști-

gînd un premiu la Pronosport, Tache își invită prietenii – într-un acces de mîrîmîmie – să petreacă o seară la un restaurant de lux. Imediat își dă seama că va trebui să plătească o multime de bani cărora le-ar putea da destinații mult mai chibzuite.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

21 decembrie (joi)

Soarele a răsărit la 7:49, a apus la 16:39
Luna a răsărit la 1:19, a apus la 12:25

Sărbătoare creștină:
Sf. Mc. Iuliana; Sf. Mc. Temistocle

S-a întîmplat la

21 decembrie 1989

- Miting în Capitală în fața sediului Comitetului Central.
- Sedinta Comitetului Politic Executiv al CC al PCR dedicată evenimentelor de la Timișoara și adoptării unor măsuri de creștere a remunerațiilor salariale ale oamenilor muncii, alocațiile pentru copii, indemnizația de naștere de 1.000 de lei.

Ramona VINTILĂ

Cine a spart mitingul?

În dimineața zilei de 21.12.1989, înaintea deschiderii mitingului, într-o sedință operativă la sala mică din CC Nicolae Ceaușescu a informat că va anunța indemnizații bănești și va denunța acțiunile huliganice de la Timișoara. După cuvîntarea sa, cinci reprezentanți ai muncitorilor urmau să ia, la rîndul lor, atitudine. Așa s-a desfășurat „regia”. Numai că degingolada declanșată la a doua intervenție a lui Ceaușescu, de final, nu mai fusese prevăzută. Mitingul „oamenilor muncii” se transformase într-o demonstrație anticeaușistă! Numeroși martori confirmă zgomotul insuportabil echivalent cu cel produs de formații de avioane, elicoptere sau tancuri, care inițial a provenit dintr-o sursă de bruiaj amplificată la maximum prin difuzoare.

Panica produsă s-a datorat, după afirmațiile unor participanți, nu atât zgomotului, ci existenței unei senzații fizice de spaimă atât de puternică încît lăsa impresia unei treceri în inconștient, în timp ce în urechi răsună un uruit insuportabil.

În acest sens, col. Goran, șeful Securității capitalei, declara: „... Simțea o presiune în atmosferă... Se simțea o teamă, o așteptare a unei explozii...”. Asemenea trăiri pot fi provocate, după afirmațiile unor specialiști, de emiteria la intensitate crescută a unor unde de joasă frecvență sub pragul audibilului. După unele declarații rezultă că, pe laturile exterioare ale mulțimii dinspre Hotelul Negoiu și în zona Hotelului București, au apărut două mașini ARO din care au coborât persoane înarmate cu bâte, care au

penetrat fără opreliști cordonul exterior de protecție și au început să îi lovească pe manifestații provocând panică. Penetrarea coloanelor ridica semne de întrebare asupra atitudinii unor cadre de conducere din Ministerul de Interne ce asigurau protecția în zona respectivă. Cum de au fost lăsați să treacă acești bătași dacă erau necunoscuți? Un alt aspect se referă la unii purtători de lozinci care au scos lozincile și cu cozile din lemn avînd vîrfuri ascuțite, atipice pentru așa ceva, au început să îi ințepe pe cei din jur strigînd „Fugiți, că ne omorîți”, „Vin tancurile!” țipînd și huiidind. Bubuiriile auzite erau produsul unor explozii de petarde sau spargerea unor becuri.

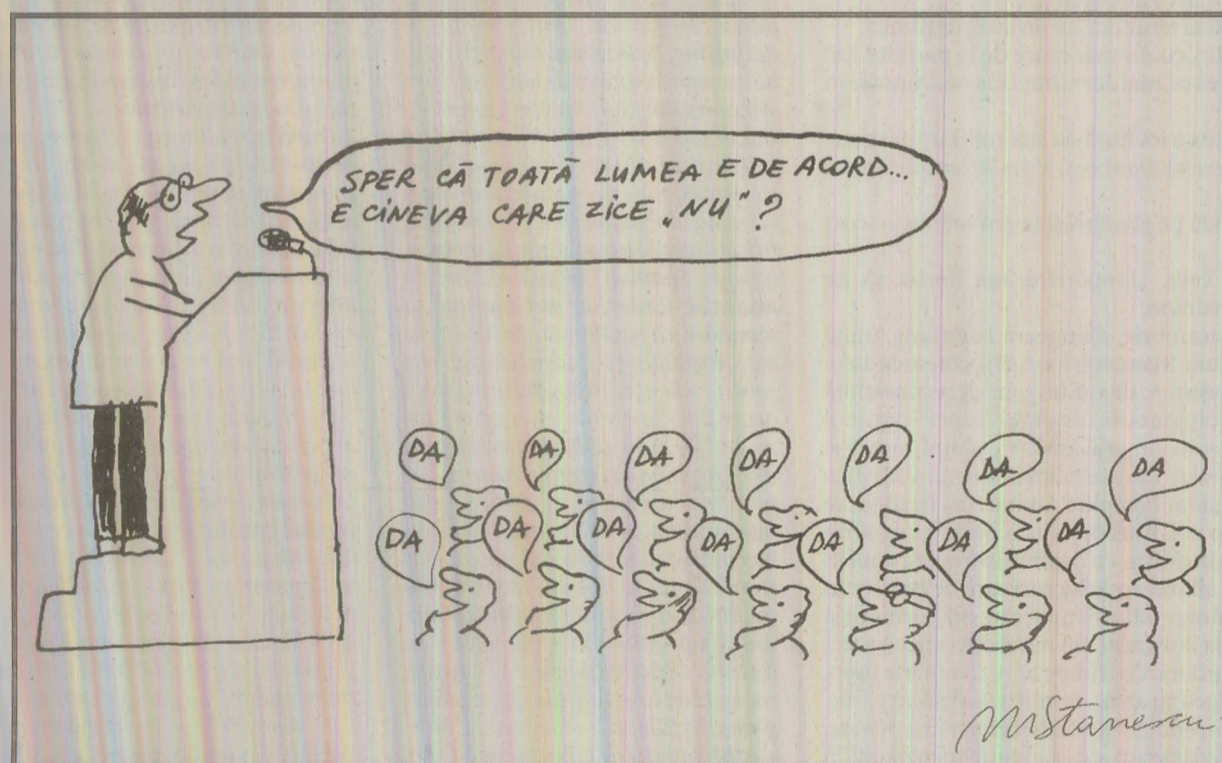
(Continuare în pag. a IV-a)

JURNALE PERSONALE

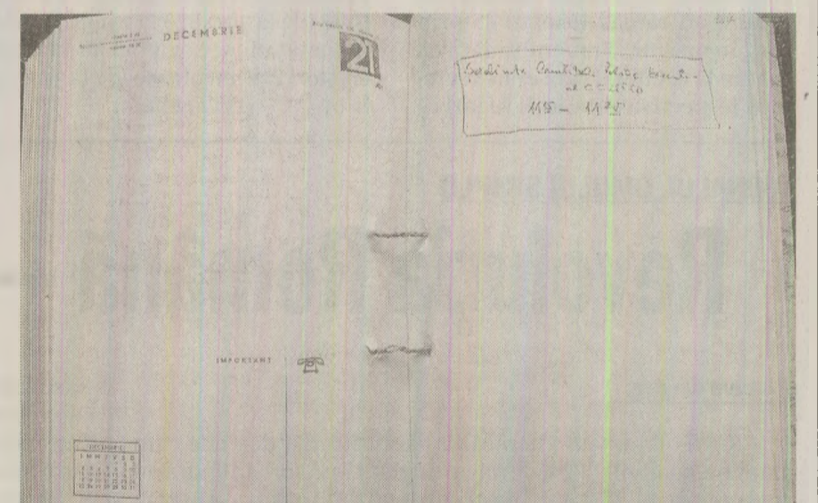
21 DECEMBRIE

Am plecat de acasă în jurul orei 14:30 cu intenția de a ajunge la amicul Anastase Iordache, să comentăm evenimentele atât de importante pentru țară. Ajungînd aici, am aflat de la un vecin că în Bulevardul Magheru și în Piața Universității grupuri de studenți și tineri sunt angajați într-o demonstrație anticeaușistă, cerînd plecarea acestuia de la putere. La început, după receptarea informației, nu ne-a venit să credem. (...) După ce am băut câte un pahar de vin și am mîncat o friptură – toate acestea aduse de la țară, cu ocazia Crăciunului –, discutînd despre o posibilă revoltă în București, vecinul amicalului – familia Lupu – au venit să ne confirme că centrul orașului se află sub presiunea studenților și tineretului.

(Continuare în pag. a II-a)

Agenda Elenei Ceaușescu

O singură notație în agenda Elenei Ceaușescu: sedința Comitetului Politic Executiv al CC al PCR, orele 11:15-11:25. Însemnarea aceasta din ziua de joi, 21 decembrie 1989, a fost ultima din agenda ei. Ce-a făcut Ceaușescu după miting nu s-a consemnat. Cu o zi înainte încă mai funcționau regulile la Cabinetul 2. Șeful de cabinet consemnase disciplinat orele sedințelor, intrările și ieșirile vizitatorilor.

Cu o zi înainte, primul care o vizitase fusese Manea Mănescu, ajutorul ei la cărma țării în absența lui Ceaușescu (ora 9:00-9:03). A fost apoi o lungă sedință la săliță cu Bobu, Mănescu, Curticeanu, Vlad și Postelnicu între orele 9:15 și 11:05. S-ar putea conchide după asemenea consultări că singura hotărâre cu ce-l vor informa pe Ceaușescu!

După sedință îi primise în biroul ei pe Vasile Bărbulescu și apoi pe Gheorghe Oprea. Mănescu și Curticeanu au intrat împreună la ora 12:25. Pe parcursul celor 20 de minute de discuții cu ei, sosise și Oprea. 45 de minute – pauză. În consemnările agendei. În fapt, vor fi fost telefoane la Timișoara pentru strîlirile de ultimă oră înainte de primirea lui Ceaușescu. Înainte de a-și întîmpani soțul pe Aeroportul Otopeni (ora 14:40), mai avusese o discuție de un sfert de ceas cu șeful cancelariei CC Silviu Curticeanu (orele 13:30 – 13:42) pe parcursul căreia intrasera în birou Lina Ciobanu și ministrul Turismului, Ion Stănescu.

„Pus în temă”, Ceaușescu tinuse sedința CPEx-teleconferință de doar zece minute (orele 17:10-17:20). În particular, Elena Ceaușescu îi mai

Marius Tucă –. Elena Ceaușescu să-și ia „mapa neagră, care era a ei”. Mapa în care ținea cerurile puse pe numele copiilor, lună de lună, de cel puțin 24 de ani. „Alte valori nu avea, după declarația celui care a refuzat să-și facă public numele. Cerurile erau la purtător. Parola la fiecare cec era numele copilului. La cecul Zoe era Zoe și așa mai departe. Le putea folosi oricine, se putea duce la CEC să ia banii, că avea și hîrtia cu parola între file.” Adunase, după spusele martorului, „cam 3,5 milioane de lei” și voia să găsească o cale de a transmite copiilor ei acea sumă, imensă în epocă. Dar unde-au ajuns acei bani și toate bijuteriile ei? Începînd de vineri, 22 decembrie, paginile agendei Cabinetului 2 sunt goale. Print-o fulgerătoare reacție a chîmniei mulțimii, „savanta de renume mondial” devenise „stîmna țării”.
Lavinia BETA

IULIAN VLAD: „I-AM PROPUS LUI MILEA SĂ-L ARESTĂM PE CEAUȘESCU“

Spargerea mitingului din 21 decembrie a aprins vâltoarea Revoluției în București. În vreme ce pe stradă forțele de represie trageau în demonstrații, în sediul Comitetului Central, Iulian Vlad și Vasile Milea discutau despre arestarea lui Ceaușescu. Ziua de 21 decembrie a fost teribilă pentru mâna de curajoși care-au aprins scânteița Revoluției, după spargerea mitingului din Piața Comitetului Central. Îndată după ce manifestații scăpați de sub control s-au regrupat spre Romană și Universitate au dat piept cu forțele de ordine. Au căzut oameni împușcați sau striviți. Mulți au fost arestați. Alții au rezistat. Apoi a urmat o noapte cumplită: asaltul baricadei de la Inter. Bilanțul zilei de 21 decembrie: 49 de morți, 463 de răniți, 698 de arestați. Nici până acum nu se știe cine a tras. Comisii peste comisii, anchetatori mai mult sau mai puțin motivați au căutat să afle adevărul care, iată, se ascunde încă după 15 ani. Demersul nostru jurnalistic asta și urmărește: adevărul, atât cât poate fi el surprins de mărturiile și documente autentice, inedite și credibile. (Valentin ZASCHIEVICI)

Prezentăm declarația generalului Iulian Vlad, fostul șef al Securității, despre evenimentele zilei de 21 decembrie. Declarația a fost dată la 19 octombrie 2003 în fața comisiei pentru cercetarea evenimentelor din decembrie 1989. Preluare din „Revoluția română din decembrie 1989 rețrăită prin documente și mărturii”, autori Constantin Sava și Constantin Monac.

„În după-amiaza zilei de 21 decembrie a fost o ședință a Comitetului Politic Executiv restrâns și s-a fixat un comandament pentru Capitală, șef fiind numit ministrul Apărării, și au fost numiți și ministrul de Interne, șeful Securității, șeful comandamentului gărzilor patriotice. Eu nu am fost prezent la acea ședință, nici în sediul nu am venit decât după ce am fost sunat de gen. Milea, iar Postelnicu mi-a dat ordin să vin. Milea mi-a spus că sunt probleme cu comunicațiile, întrucât el făcuse aici un stat major și nu avea suficiente telefoane TO și S care erau în răspunderea noastră. Am venit, s-au instalat telefoanele, se lucra la hărțile cu dispozitivele care fuseseră ocupate de armată și seara pe la 9, după ce au plecat ei, am plecat și eu.

Cu el am stat la capătul Străzii Onești, în fața fostului UNCAF. Postelnicu a chemat Pompierii și Militia și la Intercontinental era un dispozitiv alcătuit dintr-o formație a FOI (Formațiunea de Operații Intervenții din sub-ofițeri), pe care îl utilizau în aceste acțiuni de stradă, stabilirea ordinii, deci aceasta era în contact cu populația, după care erau unul-două batalioane ale armatei, apoi blindatele TAB, tancuri și apoi formațiunile de pompieri cu tulumbe.

După aceea, știu că Postelnicu a fost chemat la Cabinetul I, că se întâmpla ceva la magazinul Unirea, unde fusese un început de incendiu. Am plecat de acolo și am venit în fața sediului, am vorbit cu adjunctul comandantului Academiei Militare, care era cu o formațiune masivă, elevi de la Academie, apoi am intrat în biroul gen. Neagoe, unde am rămas până a venit gen. Milea, care era deprimat, m-a luat în brațe, că unde am fost, că voia să-mi ceară sfatul. Era ora 11-12 și se trăgea.

„Eu nu aveam nici un om în dispozitiv“

Gen. Milea era cel care primise comanda dispozitivului acțiunii, după toate regulile Armatei, cel care comandă subordonează tot. Eu nu aveam nici un om în dispozitiv, toți erau în acest perimetru, iar Direcția de Securitate și Garda erau în sediul gen. Milea era cu gen. Hortopan, care era adjunct al lui Milea în această acțiune, mai erau și alți ofițeri și comandanți de unități. Atunci am aflat că comandantul regimentului de gardă era Amăriucăi, comandant de batalion. Ce s-a întâmplat mai târziu nu mai știu. Ei stăteau spre sala Dalles, pe al doilea trotuar. Mai erau secretarul Bărbulescu, Barbu Petrescu. Eu am stat acolo cu cei de la școala de la Băneasa, care dublau trupele de securitate și erau în rezervă chiar pe Strada Onești. Cred că cei de la FOI erau vreo 200, cei de la Armată cel puțin un batalion, apoi erau tancuri și TAB-uri, cam două-trei rânduri, apoi cei de la pompieri cu trei-patru tulumbe, știu că a fost un incident că nu a funcționat una dintre mașinile pompierilor.

„N-am văzut să se tragă către interior“

Când se trăgea, comandantul tuturor forțelor care erau acolo era gen. Milea, care fusese numit în după-amiaza zilei de 21 decembrie. La ședința respectivă nu am fost chemat. Era masiv din direcția trupelor, a militarilor, mai exact, și era un foc de avertisment, ploaia de cartușe mergea pe semiverticală. N-am văzut să se tragă din afara zonei către interior. Dispozitivul avea cam 1/2 km. Eu am

Generalul Iulian Vlad (stânga), șeful Securității, a susținut în fața Comisiei senatoriale pentru cercetarea evenimentelor din decembrie 1989 că în seara de 21 a avut inițiativa arestării lui Ceaușescu, dar a fost refuzat de ministrul Vasile Milea

văzut dispozitivul de represie, dar nu am văzut partea cealaltă, unde erau masați revoluționarii civili, de la Universitate până la Intercontinental, adică zona de interferență între cele două formații, zona de front era paralelă cu Str. Bățiștei – 13 Decembrie. Am venit înapoi în biroul gen. Neagoe, care era la parter, ținea locul la comanda Direcției Securitate Generală, era normal să vin aici, trebuia să știu ce se întâmpla în țară. Atunci am aflat ce s-a întâmplat la Reșița, Cugir, unde au fost lucruri groaznice.

„Era foarte afectat și a început să plângă“

Dupa ce s-a întors gen. Milea, am urcat împreună la etajul I, unde era statul major, vizavi de biroul lui Ceaușescu. Era foarte afectat, am ieșit pe culoar pe fotolii și a început să plângă și spunea că nu crede că sănătatea îi va mai îngădui, să spun soției și fetelor ce s-a întâmplat, că nu a fost pregătit să țină minte așa ceva. Atunci i-am spus că nu putem lăsa lucrurile așa, că de fapt forța este în mâna lui și a mea. Eu stăpâneam lucrurile în sediul, iar el afară, dar el era foarte afectat. Era posibil să se evite vărsarea de sânge, Ceaușescu a rămas în sediul, ea a vrut să plece, dar nu a plecat. A doua zi dimineață s-a convocat urgent o ședință.

În acea seară i-am propus lui Milea să-l arestăm pe Ceaușescu! Redau încă o dată: că de ceea ce se întâmplă azi în țară, că să se pună capăt, numai dănsul și cu mine suntem în stare să rezolvăm problema. Dvs. aveți forța de afară, iar eu în interior. Mi-a spus căr: dragul meu, nu pot, nu mai sunt în stare. Puteți pune bază pe ce spun sau nu, nu am cum să probez.“

Filmul evenimentelor

În ziua de 21 decembrie, la ora 12:50, mitingul s-a spart. Mulțimea se risipea. Cei speriați de vâul și detunăturile produse în timpul cuvântării lui Ceaușescu goneau de mult pe bulevard, îndepărtându-se de centru. Grupuri de protestatari anticomuniști – între care unii martori susțin că se aflau și agitatori – se regrupau la Romană. Altele, la Universitate. Revoluția prindea cheag la București. A urmat o noapte de coșmar, în care s-a tras în plin în populație. Bilanțul zilei de 21 decembrie: 49 de morți, 463 de răniți, 698 de arestați. În „Cartea Revoluției României”, Sergiu Nicolaescu prezintă succesiunea cronologică a acelei zile cumplite. Redăm fragmentele care ilustrează succesiunea evenimentelor după spargerea mitingului și până la miezul nopții.

• Ora 12:50 – Nicolae Ceaușescu s-a retras din balcon și a ordonat convocarea de urgență a generalilor Milea Vasile, Vlad Iulian și a ministrului Postelnicu, anunțându-i preluarea directă a comenzii de către el și trecerea la acțiuni de represalii.

• Ora 13:30-14:00 – În Municipiul București, organele de miliție au acționat în zona centrală a orașului, operând peste 150 de arestați.

– În fața Hotelului Negoiu a căzut prin împușcare prima victimă a Revoluției în Capitală. Un maior de miliție ucide un manifestant cu foc de revolver.

– A început formarea grupurilor de demonstrații care au ocupat partea carosabilă a Bd. Magheru și alte străzi din zona centrală.

• Ora 14:00-15:00 – Forțele aparținând MAPN au ajuns în Piața Palatului cu misiunea de a întări dispozitivele de blocare existente în zonă.

• Ora 13:45 – Din ordinul gen. Andruță Ceaușescu a fost alarmată Școala de ofițeri a MI și a intrat în acțiune în zona centrală a orașului (în total, 35 de cadre și 927 de elevi).

• Ora 14:30 – S-a ordonat UM 01305 București scoaterea în dispozitiv, la Piața Palatului, a TAB-urilor.

• Ora 15:00 – Două companii din UM 01908 București au ajuns la Intercontinental, unde au înlocuit efectivele UM 01305 București.

• Ora 16:15 – Din ordinul gen. Hortopan au fost trimise efectivele la Hotelul Continental, Divizia I, maior Cernat.

• Ora 16:30-16:45 – A avut loc un incident cu un autocamion DAC MapN, care a lovit 23 de civili și 3 scutieri.

• Ora 17:00 – Forțele opresioniste au trecut la împrăștierea manifestațiilor cu furtunuri cu apă. Se fac arestări violente.

• Ora 17:30 – A sosit la sediul CC grupa de operatori din MSTM și de ofițeri de transmisiuni cu mijloacele de legătură necesare, ceruți de gen. Milea.

– S-a ordonat comandantului Aviației Militare să execute două zboruri de recunoaștere cu un elicopter pentru a urmări mișcările manifestațiilor în oraș.

• Ora 18:00 – Emil Bobu, Tudor Postelnicu, gen. Milea și alte persoane care se găseau la etajul I în sediul CC au solicitat intervenția gărzilor patriotice.

– Secretarul PCR al Capitalei, Barbu Petrescu, a dispus constituirea unui detașament de 5.000 de luptători din GP, pentru a interveni la unele obiective din Capitală. Din numărul planificat au reușit să se adune aproximativ 300 de luptători.

• Ora 21:00-21:30 – Gen. Vasile Milea a fost chemat la Nicolae Ceaușescu, împreună cu Postelnicu și Vlad.

• Ora 21:00 – Securitatea și milițienii iau cu asalt Piața Romană, punând pe fuga civilii adunați acolo. Unii și-au ars carnetele de partid.

• Ora 22:45 – Au sosit la sediul CC al PCR ofițerii-elevi ai Academiei Militare de Comandă și Șt.M.

• Ora 23:00 – Grupa de transmisiuni ordonată de ministrul Ap.N. a sosit la sediul CC

– S-a solicitat intervenția unui nou detașament de 400 de ofițeri-elevi pentru apărarea sediului CC.

– În Banat, victoria Revoluției era asigurată.

• Ora 23:30 – Gen. Milea ordona înlăturarea baricadei de la Hotelul Continental (sic!). Tancuri și blindate sparg baricada și îi urmăresc pe manifestații. Se fac numeroase arestări cu o mare violență.

În seara zilei de 21.12.1989, conform datelor deținute de Procuratura Militară București, au fost 49 de morți, 463 de răniți, iar la mitingul organizat s-au produs 15 răniți. Au fost reținute 698 de persoane.

Gen. Vlad Iulian – șeful DSS – ordona serviciului „T” intreruperea ascultărilor telefonice și arderea unor documente.

„Printre noi au fost infiltrați oameni cu arme“

Mărturiile unor participanți la evenimentele din 21 decembrie 1989 în diferite puncte strategice din Piața Universității scot la iveală amănunte importante legate de evenimentele care s-au petrecut în acea zi, care a însemnat începutul revoluției la București. Unul dintre participanții la Revoluție este Teodor Mărieș, actualul președinte al Asociației „21 decembrie“.

Jurnalul Național: Ce s-a întâmplat în ziua de 21 decembrie?

Teodor Mărieș: În ziua de 21 decembrie, la orele 12:00-12:20, am ajuns în fața la Intercontinental, hotărâșcă să mă alătur celor 35 de tineri aflați pe treptele de la Intercontinental și pe trotuar.

„Pacea o vom apăra!“

Să acționăm cu întreaga răspundere și să demonstrăm forța și capacitatea oamenilor muncii din Capitală, a întregii națiuni, pentru dezvoltarea patriei noastre, pentru bunăstarea și independența națiunii! Vă doresc succese în întreaga activitate! Unitate și acțiune fermă împotriva tuturor acelor care vor să distrugă independența și socialismul în România! Aceasta este obligația noastră, a tuturor! (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung: „Vom munci și vom lupta, pacea o vom apăra!“). Organizați în toate întreprinderile, peste tot, grupe de ordine, grupe de apărare a socialismului, a tot ceea ce am realizat, a independenței țării.

Cu toți să acționăm în slujba poporului, a independenței, a socialismului! (Urale și aplauze prelungite; se scandează îndelung: „Ceaușescu și poporul!“). „Vom munci și vom lupta, țara o vom apăra“, „Ceaușescu – RSR!“.

asa, a apărut mai întâi o tanchetă, după care au urmat alte două. Nu intrau ca nebunii, intrau încet, după care forțau. La a treia tanchetă (ora 17:30-18:00) am plecat după ea, am ajuns la aproape 12-15 metri de cordoanele soldaților și atunci a deviat spre stânga, pentru că nu a mai reușit să meargă înainte. Eu sunt convins că și acolo au fost victime. Practic, abia atunci am realizat că s-a tras. Foc de avertisment, dar s-a tras. Pentru că, dacă ne ținea pe noi, la un glonț ar fi fost două-trei victime. Totuși, sunt de părere că printre noi au fost infiltrați și oameni care au tras cu arme pe care le aveau în buzunar. Lumea începuse să intre în panică. Au căzut oameni pe caldarâm. Am fugit cam o sută de oameni. În curtea de la Dalles. Am căutat să vedem pe unde ieșim ca să nu dăm de forțele de represie. Se călcau în picioare și se îngâmădeau peste un gard să-l sară și se călcau în picioare. Am strigat de partea cealaltă că eu o să-i împing, iar cineva să-i ajute pe partea cealaltă să coboare. Când am ajuns în Vasile Conta era o parcare a ambasadei americane. Am zis să merg la federație. Voiam să mă spăl, că eram plin de praf și var, și să beau o gură de apă. L-am convins pe un soldat de acolo să ne lase să intrăm la WC.

Ați fost la baricadă?

Aici am pierdut momentul formării baricadei. Când timp m-am succit eu de colo-colo, presupun că s-a format baricada. Eu n-am fost acolo. Pe la orele 19:00-20:00 au apărut la Teatrul Național și tunurile cu apă.

Care vi s-a părut momentul cel mai impresionant al zilei de 21 decembrie?

Sufletul mișcării să-i zicem așa. Din locul în care v-ați aflat, evident.

Sufletul mișcării din 21 decembrie a fost pe o masă care a fost scoasă de la Dunărea și care a fost pusă pe caldarâm undeva mai sus de intrare, în Dunărea, unde se scriau biletele gen „Nu plecați!“, „Rămâneți în piață!“. Scriam cu pixul, cu rujul, cu ce aveam. La un moment dat, cineva ne-a adus un sac de pâine. Acolo a fost un grup care a încercat să mobilizeze. Zic unii că Roman ar fi fost acolo pe masă, dar el nu a fost. Am caseta înregistrată cu Dan Iosif la comemorarea a 13 ani de la Revoluție, când recunoaște și el la mine în birou că Roman nu era acolo, a trecut pe la Intercontinental că avea altă treabă.

Vreau să menționez că încă din data de 13-14 decembrie pe zidurile Uzinei de materiale grele din Caransebeș, de acolo sunt, era o pancartă pe care scria „Jos Ceaușescu!“ (Andreea TUDORICĂ)

„Toată noaptea s-au făcut băte la Republica“

Un alt participant la Revoluție, inginerul Mihail Isac, în ziua de 21 decembrie s-a aflat la Intercontinental. Povestea lui începe în

perioada 13-16 decembrie, când s-a aflat la Iași la un concurs sportiv. „În perioada 13-16 decembrie am fost la Iași cu Dinamoviada, care inițial trebuia să se desfășoare la Oradea, dar, pentru că granițele de vest fuseseră sparte, fugise și Nadia, concursul s-a făcut la Iași. Și a existat acolo episodul din 14 decembrie cu împrăștierea de manifeste care instigau la adunare și răzvrătire împotriva regimului comunist și a lui Ceaușescu. Dar eu n-am văzut nici unul, dar am aflat de continutul lor. Dar cel mai interesant mi s-a părut că toți participanții la Dinamoviada, deși erau starea de necesitate, au primit 3-5 zile liber. M-am întors de la Iași convins că în București se va întâmpla ceva, pentru că știam ce s-a întâmplat la Timișoara. Întâmplător am asistat când morții de la Timișoara au fost arși la București. Eram la Republica și la 8:00 m-am întâlnit cu colegii mei undeva pe la Sfântu Gheorghe. Ni s-a spus că putem să plecăm acasă. După aia s-a avertat și cine nu a fugit a rămas la miting. Fostul prim-secretar al Capitalei, parca Radu Petrescu, l-a sfătuit pe Ceaușescu, împotriva tuturor, să facă mitingul. Starea de spirit era creată, trebuia doar să explodeze ceva. Așa au fost adunați toți nemulțumiți într-un loc.

Am ajuns la Universitate când un elicopter a împrăștiat manifeste. La coloana la Universitate erau niște oameni foarte înalți și serioși. Am trecut printre ei și nu s-au opus. Și am mers la Intercontinental, pe peluza la TNB. Eram cam 2.000-3.000 de oameni. La un moment dat au început să intre tanchete pe șenile. Au trecut de vreo opt ori în viteză, nu se opreau. Au fost unii care încercau să le oprească. Tanchetele aveau rolul de a ne separa. Unii la Teatrul, alții la Arhitectură. Au apărut autospecialele cu tunuri cu apă și ne-au udat. M-am udat, am zis să mă schimb că eram ud, am dat telefoane la colegii și nici unul nu a vrut să vină și m-am reîntors singur în piață. Se întunecase. Piața era încă plină de oameni. Cam jumătate decăt fuseseră ziua. Mi-aduc aminte că unii chiar intraseră în economia de piață. Pentru că eram în ținută mai serioasă, că fusesem arbitru la un concurs de judo, a venit unu' la mine și m-a întrebă dacă nu vreau să schimb dolari. La Universitate, la ultima statuie față de Universitate era o tanchetă cu militari care stăteau acolo. Și la un moment dat am încercat să-i dăm jos. Soldații erau înarmați, dar erau foarte speriați. Am început să strigăm „Armata e cu noi!“ Se făcuse întuneric bine. În fața la Universitate s-au pus lumânări pentru morții de la Timișoara. A apărut o Dacia neagră în care se afla un general. Mai târziu l-am recunoscut că era Ilie Ceaușescu, care venise să vadă ce se întâmplase în dispozitiv. Dacă a văzut că noi am început să strigăm, a plecat. În acest timp, găzile patriotice au fost înarmate cu băte. La Republica, în acea noapte, s-au făcut băte.“ (Andreea TUDORICĂ)

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri, numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** **10,9** LEI

CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE

www.jurnalul.ro

Cartile se distribuie la chisocuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

„Ceaușescu – PCR!“, ultima strigare

(Urmare din pag. 1)

Este necesar, mai mult decât oricând, să acționăm în spiritul democrației noastre muncitorești, să dezbatem cu deplină răspundere toate problemele privind dezvoltarea societății noastre, având permanent în vedere că tot ceea ce realizăm în România trebuie să asigure bunăstarea poporului, că socialismul îl construim cu poporul și pentru popor, că trebuie, în orice împrejurări, să asigurăm integritatea și independența României! (Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung: „Vom munci și vom lupta, pacea o vom apăra!“).

Cunoașteți ce au făcut și spuneau înaintașii noștri: „Murim mai bine-n luptă, cu gloria deplină/ Decăt să fim sclavi iarăși pe vechiu-ne pământ!“ și trebuie să luptăm, să trăim liberi și independenți! (Urale, aplauze puternice; se scandează îndelung: „Ceaușescu și poporul!“).

Unii ar dori din nou să se reintroducă șomajul, să se reducă nivelul de trai al poporului și – cu scopul deschis formulat – să dezmembreze România, să pună în pericol insuși viitorul poporului și națiunii noastre independente. (Urale puternice; se scandează îndelung: „Ceaușescu – PCR!“).

Dragi tovarăși,

Cel mai bun răspuns pe care trebuie să-l dăm este unitatea tuturor oamenilor muncii, a întregii națiuni, acțiunea fermă de a realiza programele de dezvoltare socială a patriei și de ridicare continuă a nivelului de trai, material și spiritual al poporului. De noi depinde ca România să rămână în continuare o țară liberă, independentă, constructivă a socialismului! Și doresc să declar și aici că vom face totul pentru a apăra integritatea și suveranitatea României, libertatea și viața poporului nostru, bunăstarea întregii națiuni! (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung: „Vom munci și vom lupta,

pacea o vom apăra!“). Să acționăm cu întreaga răspundere și să demonstrăm forța și capacitatea oamenilor muncii din Capitală, a întregii națiuni, pentru dezvoltarea patriei noastre, pentru bunăstarea și independența națiunii! Vă doresc succese în întreaga activitate! Unitate și acțiune fermă împotriva tuturor acelor care vor să distrugă independența și socialismul în România! Aceasta este obligația noastră, a tuturor! (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung: „Vom munci și vom lupta, pacea o vom apăra!“). Organizați în toate întreprinderile, peste tot, grupe de ordine, grupe de apărare a socialismului, a tot ceea ce am realizat, a independenței țării.

Cu toți să acționăm în slujba poporului, a independenței, a socialismului! (Urale și aplauze prelungite; se scandează îndelung: „Ceaușescu și poporul!“). „Vom munci și vom lupta, țara o vom apăra“, „Ceaușescu – RSR!“.

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

MOSCOVA ARE NEVOIE DE DOVEZI

Pol Mathil scria în Le Monde, din 21 decembrie 1989, despre reacția URSS față de faptul că autoritățile au recurs la forță împotriva demonstranților... din Panama. Deși aveau loc violențe de câteva zile în România vecină, atitudinea Moscovei era surprinzător de rezervată.

Tonul Kremlinului este dur: denunțare fără rezerve. „Această acțiune, declară Moscova, încalcă cartă ONU și normele recunoscute de legislația internațională. Trebuie condamnată de comunitatea internațională. Oriicare ar fi cauzele, ea a stârnit o vie preocupare și o mare îngrijorare în Uniunea Sovietică.”

Nu vă faceți iluzii. Indignarea URSS-ului se referă la intervenția americană în Panama, și nu la masacrul din Transilvania, cu toate că ceea ce se întâmplă la Timișoara – mult mai aproape decât Panama – pare să fie cea mai sângeroasă reprimare a populației civile din toată istoria post-stalinistă a țărilor Europei de Est.

În ceea ce privește România, prudența este cuvântul de ordine al Moscovei și în presă, și la nivel oficial. Corespondenții Pravda și Izvestia la București evocau miercuri situația din România, menționând că există „informații contradictorii despre victime, în acest week-end, la Timișoara” (...) Presa anunță, fără să protesteze, că voiajele turiștilor sovietici în România au fost anulate între 18 decembrie și 5 ianuarie, „din cauza condițiilor climatice nefavorabile” (...) Ministrul Afacerilor Externe, Eduard Sevardnadze, a fost foarte prudent. Marti, la Bruxelles, el a subliniat că, dacă s-ar adevăra că sunt morți la Timișoara, „ar fi extrem de regretabil”, dar că până în prezent nu dispune de informații în acest sens.

Cei alți parteneri ai României în Pactul de la Varșovia au reacționat cu o dezaprobare mai fermă. Ungurii, polonezii și cehii au fost cei mai virulenți. Germanii de est au protestat ofi-

La nivel oficial, URSS-ul lui Gorbaciov a făcut declarații prudente față de evenimentele de la Timișoara FOTO: Arhivele Naționale

cial. Chiar și Bulgaria, care e totuși în relații bune cu România, a fost socată de închiderea precipitată a granițelor dintre cele două țări și de veștile tragice care vin de la Timișoara.

Parlamentul maghiar a arborat, un steag negru” pe clădire, în semn de doliu pentru victimele masacrului de la Timișoara. Gest de înțeles, deoarece totul a început cu arestarea unui pastor protestant maghiar și cu moartea unor români de origine maghiară.

Posibil viitorul președinte al Cehoslovaciei, dramaturgul Vaclav Havel a condamnat regimul românesc al lui Dracul, care își ucide propriul popor” (...)

Prudența guvernului sovietic merită un comentariu. Ea are două motive. Pe de o parte, URSS-ul care nu are trupe pe teritoriul României, nu

dispune de nici un mijloc de presiune asupra lui Ceaușescu. Chiar și în domeniul economic (amenajarea militară fiind evident exclusă), URSS-ul nu are motive să se agite – România trimite către URSS 80% din exporturile sale de produse alimentare.

Dar, pe de altă parte, Moscova dorește ca plecarea lui Ceaușescu să nu fie chiar mai îngrijorător decât situația actuală. Potrivit unor surse citate de AFP, vidul politic din România duce la temerea că va apărea o dictatură militară.

Concluzie tristă: nimic nu-l poate astăzi împiedica pe un tiran să-și

masacreze propriul popor. Ca la Timișoara și ca la Pekin. La întrebarea: care este diferența dintre Pekin și Timișoara? Răspunsul este clar: șase luni.

●●●

La Republica din 21 decembrie 1989 scria despre reacția SUA față de violențele din România.

„New York. Cu o oarecare întârziere, probabil din cauza unor alte teme internaționale de maximă sensibilitate pentru America (Panama, relațiile cu Pekinul), Casa Albă a condamnat ieri masacrele din România și a anunțat pași comuni cu aliații occidentali. Purtătorul de cuvânt al președintelui american, Marlin Fitzwater, a afirmat într-o declarație dură citită jurnaliștilor: «Demonstrațiile de

la Timișoara și din alte localități sunt rezultatul negării sistematice a drepturilor civile ale populației din România, și în special a drepturilor minorității maghiare.» „Măsurile represive ale guvernului”, a spus purtătorul de cuvânt al Casei Albe, „sunt complet nejustificate și într-o contradicție vădită cu schimbările în bine care au început în Europa de Est. Statele Unite fac un apel la guvernul României să înceteze această reprimare brutală, să redeschidă frontierele și să respecte angajamentele referitoare la drepturile omului în acord cu actul final de la Helsinki”. Fitzwater a adăugat că diplomația americană a avut contacte cu alte capitale occidentale pentru a ajunge la o atitudine coordonată, și nu a exclus că la aceste proteste să se asocieze și alte țări din blocul estic. Aceasta a negat că situația din România, atât de diferită de tendințele ce se manifestă în Europa, ar fi rezultatul unei atitudini prea blânde din partea Washingtonului în trecut față de regimul lui Ceaușescu. Emoții și consternare în fața reprimării brutale din România au fost exprimate ieri și de miniștrii de Externe din comunitatea europeană. Miniștrii au condamnat cu hotărâre atitudinea unui regim care, încălcând toate angajamentele la care a subscris în ceea ce privește respectarea drepturilor omului, reprimă cu brutalitate aspirațiile legitime de libertate ale poporului român. Comunitatea europeană și rezervă dreptul de a lua măsuri în consecință, în funcție de evoluția situației din această țară.

●●●

Celestine Bohlen publica în The New York Times mărturia unor maghiari care au asistat la primele zile ale Revoluției declanșate la Timișoara.

„Doi frați din Ungaria, aflați în vizită în orașul românesc Timișoara, se aflau în apartamentul unui prieten

sâmbătă seara, când cineva a dat buzna în casă, spunând că a început Revoluția.

Când au ajuns la locul evenimentelor, Militia română era deja mobilizată. Dar, frații spun, în intervalul de astăzi, că grupurile de oameni continuau să vină din toate zonele orașului, atât studenți, cât și muncitori, atât etnici maghiari, cât și români.

Neputând să treacă de cordonul forțelor de ordine din zona casei pastorului unde s-au declanșat protestele, au pornit cu mașina prin oraș, dând de un grup de mai mult de 5.000 de persoane venind din direcția opusă, mânați de furia față de guvernul liderului comunist, Nicolae Ceaușescu.

«Era ca în iad», spune Paul, student la Pedagogie, în vârstă de 22 de ani, care a cerut să nu i se dezvăluie întreaga nume. Oamenii erau furioși. Spărgeau ferestrele și strigau «Jos Ceaușescu!», «Jos dictatura!» și «Ceaușescu, vino să ne ieși!».

Norocoși că au plecat la timp

„Cei doi frați au plecat cu trenul în acea noapte spre Ungaria, fiind opriți timp de patru ore în orașul Arad, unde forțele Militiei erau masate pe persoane, pregătite pentru incidente. Se considera norocoși că au reușit să iasă din țară. A doua zi, România și-a închis granițele, încercând să oprească ieșirea zvonurilor despre ceea ce se întâmplă în Transilvania.

Deși cei doi frați nu au fost martori la incidente sângeroase, spun că veștile despre oamenii ucși sau răniți în seara aceea sau în ziua următoare nu i-au surprins. „Se simțea în atmosferă că, dacă bătăile nu au efect, se va trece la omoruri”, a spus Paul.

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

Ceaușescu irita iarăși Moscova

Comunicarea Ambasadei României la Moscova

Către Ministerul Afacerilor Externe

Tovarășului Ion Stoian, ministrul Afacerilor Externe

1. La 21 decembrie, ora 12:00, i-am făcut o vizită lui I.P. Aboimov, adjunct al ministrului Afacerilor Externe al URSS, căruiu i-am prezentat pe larg cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, rostită la 20 decembrie a.c. la postul de radio și televiziune. I.P. Aboimov nu a făcut comentarii pe marginea cuvântării. El a adresat rugămintea să primească informații privind următoarele aspecte: Dacă la Timișoara au fost victime omenești și care este acum situația în acest oraș.

2. Aboimov a arătat că, în cadrul primirii din 19 decembrie a.c. a însărcinatului cu afaceri AI al URSS la București, tovarășul Nicolae Ceaușescu a exprimat nemulțumirea față de declarațiile oficiale sovietice în legătură cu evenimentele de la Timișoara, apreciind că acestea sunt rezultatul unor acțiuni planificate din timp în cadrul Tratatului de la Varșovia. El a menționat că persoane oficiale la București au declarat ambasadorilor unor țări socialiste că ar exista date din care rezultă că URSS ar intenționa să intervină militar în România.

În ceea ce privește pretinse declarații oficiale, probabil se are în vedere un răspuns al tovarășului E.

Șevardnadze, ministrul Afacerilor Externe al URSS, la o întrebare a unui corespondent occidental, în timp ce se afla la Bruxelles, dacă în cursul evenimentelor de la Timișoara s-a folosit forța și dacă sunt victime. Tovarășul Șevardnadze a răspuns: „Nu dispun de date, dar dacă au fost victime eu îmi exprim regretul”. Aboimov a precizat că, dacă într-adevăr sunt victime, consideră că a fost o reacție normală. Interlocutorul a subliniat că E. Șevardnadze nu a făcut nici o altă declarație specială la Bruxelles. În legătură cu afirmațiile că aceste evenimente ar fi fost planificate de Tratatul de la Varșovia și îndeosebi cele în privința intențiilor URSS, Aboimov a arătat că personal și în mod preliminar le califică însă ca „declarații neintemeiate, care nu corespund realității și stârnesc nedumerire”. Este puțin probabil că cineva poate crede așa ceva. „Asemenea acuzații – a subliniat Aboimov – au un caracter așa de grav, încât este necesită o examinare cu mare atenție”. El a amintit că la baza relațiilor URSS cu alte state, inclusiv cu România, sunt situate principiile egalității depline, respectului reciproc și neinterferența în treburile interne.

Ion Bucur
Document din volumul: 1989 – Principii dominului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Editie de: Dumitru Preda și Mihai Relegan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p.477-478

Cine a spart mitingul?

(Urmare din pag. 1)

Potrivit informațiilor primite de la oamenii săi, existenți în mulțime, col. Goran declara: „...Au scos din steaguri coada, care avea trei țepușe și cu alea împungeau femeile în fund și tipau și viața Plata...” Deturmarea mitingului continuă cu apariția în principalele puncte ale centrului capitalei (zona Cismigiu-CCA-Piața Universității; zona Str. Onești-Scala; zona Piața Romană), a unor grupuri de manifestanți care scandau lozinci anticeaușiste și cereau multumiri să li se alăture. Se afirmă, conform raportului SRI, că printre aceștia se aflau și persoane sosite special de la Timișoara, pentru această acțiune. În acest sens comisia nu deține dovezi certe.

Este interesant că supravegherea desfășurării mitingului de către MI nu s-a realizat conform tipicului, multe cadre de securitate fiind amplasate în primul rând al participanților pentru a-1 proteja pe Ceaușescu, astfel că aceștia nu numai că nu au putut interveni, dar nici măcar nu au văzut ceea ce s-a întâmplat în spatele lor, bineînțeles cu excepția celor aflați în compania de gardă patriotice de la IMAS, s-au dezbecat de ținuta specifică și s-au alăturat revoluționarilor”. (Dosar GP, pag. 120).

În după-amiaza aceleiași zile (21.12.1989) a fost lansat zvonul potrivit căruia „mai mulți scutieri aflați în dispozitiv în Piața Romană au fost înjunghiați de revoluționari cu șurubelnițe”. Acest zvon, desi nu a fost confirmat, a avut darul de a determina intervenția violentă a colegilor lor din alte zone care practic nu au mai putut fi stăpâniți și care au agresat fără discernământ tot ce prindeau, cei reținuți erau bătuți violent, țărâți și obligați să se culce unii peste alții.

În acest timp, în dreptul Hotelului Intercontinental, un grup de tineri agitați, urcați pe un TAB părăsit de echipaj și cucerit de aceștia, desfășurau nestingheriți acțiuni agitative fără a face obiectul atenției subunităților de scutieri sau a tirurilor lunetiștilor din zonă.

Acțiunile Departamentului Securității Statului ridică nenumărate semne de întrebare. Lipsa gl. Vlad ce se găsea în sediul Comitetului Central impunea preluarea conducerii instituției de către inlocuitorul său sau adjunctul său, gl. Bucureșcu Geanu. Acesta conform relatării unor persoane din subordine, refuza să răspundă la telefon, să dea vreun ordin sau indicație, cu privire la acțiunile ce trebuiau desfășurate de subordonați. A lăsat totul la liberul arbitru al subordonaților. Fiecare trebuia să se orienteze și să acționeze conform bunului său plac sau să aplice cu rigurozitate sarcinile ce le avea de îndeplinit conform planului.

De asemenea, este o enigmă și comportarea șefului Securității mun. București, col. (r) Goran Gheorghie, care în cursul nopții de 21/22.12.1989 a părăsit unitatea fără a da vreun ordin sau a lăsa inlocuitor la comandă, reapărând la serviciu în ziua de 25.12.1989 când situația aproape se calmase. Acesta declara cu seninătate: „... La orele 10:00 am părăsit unitatea și am spus ofițerului

manifestanții. Deci, cu efective reduse, găsite prin întreprinderi, însoțite de ofițeri din statele majore din sectoare, subunitățile de gardă patriotice au fost îndrumate către diferite obiective din capitală. De menționat că efectivele respective nu au acționat în cadrul dispozitivelor militare existente și nici într-un alt mod pentru împrăștierea demonstranților. Majoritatea subunităților nu au coborât din autobuze, iar unele nu au ajuns pur și simplu la locurile indicate. Luptătorii din subunitățile de gardă patriotice nu aveau asupra lor armament sau muniții, iar unii dintre ei primiseră pentru autoapărare lopeți (cozi de lopeți) mici de infanterie. În cadrul sectoarelor 5 și 6 s-a asigurat câte o lopată mică, la 4-5 luptători.

Parte din subunități au ajuns totuși la Sala Dalles, dar luptătorii nu au fost integrați în dispozitivul de împrăștiere a manifestanților, staționând în autobuze pe partea dreaptă a Bulevardului Nicolae Bălcescu până în ziua de 22.12.1989, ora 01:00, când s-a ordonat retragerea lor în întreprinderi. De menționat că unii luptători, de exemplu din compania de gardă patriotice de la IMAS, s-au dezbecat de ținuta specifică și s-au alăturat revoluționarilor”. (Dosar GP, pag. 120).

În după-amiaza aceleiași zile (21.12.1989) a fost lansat zvonul potrivit căruia „mai mulți scutieri aflați în dispozitiv în Piața Romană au fost înjunghiați de revoluționari cu șurubelnițe”. Acest zvon, desi nu a fost confirmat, a avut darul de a determina intervenția violentă a colegilor lor din alte zone care practic nu au mai putut fi stăpâniți și care au agresat fără discernământ tot ce prindeau, cei reținuți erau bătuți violent, țărâți și obligați să se culce unii peste alții.

În acest timp, în dreptul Hotelului Intercontinental, un grup de tineri agitați, urcați pe un TAB părăsit de echipaj și cucerit de aceștia, desfășurau nestingheriți acțiuni agitative fără a face obiectul atenției subunităților de scutieri sau a tirurilor lunetiștilor din zonă.

Acțiunile Departamentului Securității Statului ridică nenumărate semne de întrebare. Lipsa gl. Vlad ce se găsea în sediul Comitetului Central impunea preluarea conducerii instituției de către inlocuitorul său sau adjunctul său, gl. Bucureșcu Geanu. Acesta conform relatării unor persoane din subordine, refuza să răspundă la telefon, să dea vreun ordin sau indicație, cu privire la acțiunile ce trebuiau desfășurate de subordonați. A lăsat totul la liberul arbitru al subordonaților. Fiecare trebuia să se orienteze și să acționeze conform bunului său plac sau să aplice cu rigurozitate sarcinile ce le avea de îndeplinit conform planului.

De asemenea, este o enigmă și comportarea șefului Securității mun. București, col. (r) Goran Gheorghie, care în cursul nopții de 21/22.12.1989 a părăsit unitatea fără a da vreun ordin sau a lăsa inlocuitor la comandă, reapărând la serviciu în ziua de 25.12.1989 când situația aproape se calmase. Acesta declara cu seninătate: „... La orele 10:00 am părăsit unitatea și am spus ofițerului

de serviciu... Plec să nu primesc nici un fel de ordin nenorocit...” și s-a dus în Cismigiu „... când am văzut care este situația, scăpases de sub control toată activitatea” (declarație Goran Gh., pag. 18-19). Este interesant fiindcă toți foștii săi șefi, după propriile afirmații, dădeau numai ordine favorabile revoluției.

La orele 22:00 (21.12.1989) Academia Militară a primit ordin de la Ministrul Apărării Naționale să trimită la sediul CC al PCR două detașamente de cadre și ofițeri elevi înarmați. La orele 22:45 un efectiv de 784 ofițeri din Academia Militară, imbarcați în autobuze, au ajuns în fața sediului CC al PCR. Inițial, au primit misiunea de a participa, ca rezervă pentru forțele existente pe traseul Piața Romană-Universitate, iar în final au ocupat un dispozitiv de blocare la Intercontinental, inapoi militarilor din subordinea Mr. Amăriucăi Dorel.

Spre orele 23:30 (21.12.1989) circa 400 ofițeri elevi au fost trimiși în sprijin la sediul CC al PCR.

În această perioadă pe Bulevardul Magheru, N. Bălcescu și în special în zona Piața Romană, Intercontinental-Universitate, precum și pe căile de acces spre sediul CC al PCR grupuri mari de manifestanți blocau circulația pe carosabil, strigau lozinci anticeaușiste și chemau locuitorii capitalei la acțiune. La Intercontinental a fost ridicată o baricadă. Între rândurile de scutieri aflați în conflict cu manifestanții și rândurile militarilor erau spații în care se agita persoane îmbrăcate civile, acționând asupra demonstranților, reținând persoane pe care le brutalizau și le urcau în automobile. Iată cum relatează lt. maj. Neacsu Simion: „Când manifestații au dat foc la baricadă, au venit 30-40 persoane în civil, cu pistoale militarizate scurte, s-au dus în prima linie apoi s-au risipit în zona în care se afla multimea. Gl. Milea Vasile se afla printre noi chiar în primul rând al soldaților, adică la 15-20 metri de cordonul scutierilor. A dat din nou ordin să nu tragem în populație, apoi a chemat un transportor să împingă baricada”. Lt. Naș Dorel declară: „Manifestanții au ridicat în fața noastră o baricadă din două basculante, două mașini ARO sau dubite, mi-e greu să precizez, scaune și alte obiecte luate de la Intercontinental și de la Dunărea. Cred că tot ei, manifestații au dat foc baricadei. Evident, pentru a oprit înaintarea cordonului”.

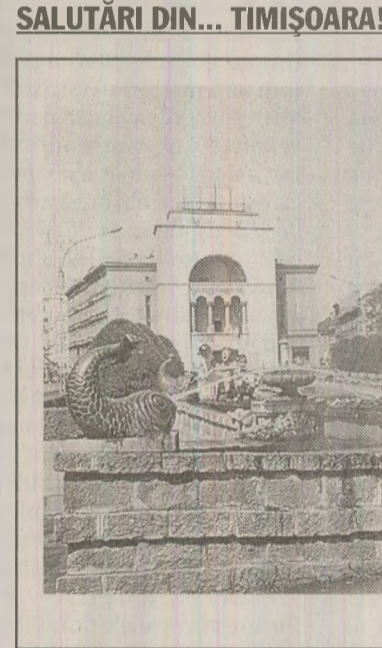
Din declarația revoluționarului Dan Iosif, prezent în zonă, rezultă: „... Încercarea de a rupe baricada cu un TAB nu a reușit, s-a aruncat cu sticle Molotov, cu acest prilej a luat foc camionul și ca urmare a motorinei ce se vărsase pe jos... În continuare au început să apară sticle Molotov, dar nu pot să bag mâna în foc că ei care le-au fabricat erau tot așa cum eram noi... Când mă gândesc și privesc ce a fost nu aș putea să spun că acei oameni erau simpli muncitori sau elevi...” (Declarație pag. 7).

Raportul Comisiei senatoriale privind acțiunile desfășurate în revoluția din decembrie 1989, vol. I, p. 162-181

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
Institutul de Cercetări Textile Strada Lucrețiu Pătrășcanu numărul 16, Sector 3 încadrează prin concurs designer artistic (grafician), cu studii superioare.
Centrala Cimentului încadrează, în condițiile Legii 12/1971, dactilografe. Condiții: domiciliul stabil în Capitală, vechime minimum 5 ani în specialitate.
IPREC București încadrează de urgență următorul personal muncitor: fotoreproducător, montator film, tiparitor tipar plan, tiparitor

SALUTĂRI DIN... TIMIȘOARA!

Ilustrată difuzată de Posta Română

amintiri

MCUL ECRAN cuprinde LUMEA MARE
Televizorul — un cadou pentru fiecare familie

• SPORT (diagonala ecranului 31 cm. — preț 2.870 lei) • VENUS (diagonala 47 cm. — 2.870 lei) • VENUS - COMPLEMENT (diagonala 50 cm. — 3.050 lei) • OPERA (diagonala 59 cm. — 3.500 lei) • CLASIC (diagonala 59 cm. — 3.530 lei) • OPERA (diagonala 61 cm. — 3.550 lei) • DIAMANT (diagonala 61 cm. — 3.550 lei) • LUX (diagonala 65 cm. — 3.968 lei).

Aparatele se pot procura și cu plata în 24 rate lunare, cu un acouto de numai 75 Rp auto.

Presupuneri

ORIZONTAL: 1) Lucrează cu fiarele (fem.). 2) Colectiv de conducere – Gen de transmisune în direct. 3) Mecanic auto – Răscopt în felul său. 4) Atici din Atena – Capăt de șnur! – Periodic studentesc. 5) Când se ridică ceata – Ajutor de sofer. 6) Gărlă în spatele hanului – Produs de larg consum. 7) Factor de corecție... ad litteram (pl.) – Contravaloare. 8) Forme de reținere. 9) Legate la cap! – Crescute în puț – Arici! 10) Au note... mici.

VERTICAL: 1) Indicatoare de trecere. 2) Probă de microfon – Pierdute din vedere. 3) Nota proastă la scris. 4) Scurt de coadă – Un fel de arome. 5) Gol înscris prin zidul aparatorilor. 6) Capete de țărâși! – Afectiuni de inimă rea – Pică... de somn. 7) Lucrează prin rotație (pl.) – Vârtej în păr. 8) Produce umflături – A trage în forță. 9) Ținută de frați și de surori – Un fel de căine – Picior de pocal! 10) Croșeu de dreapta – Facerea lumii

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Revista Rebus, nr. 14/1989